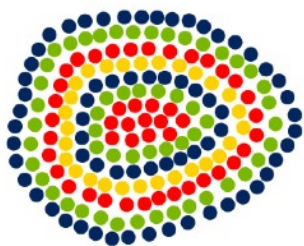
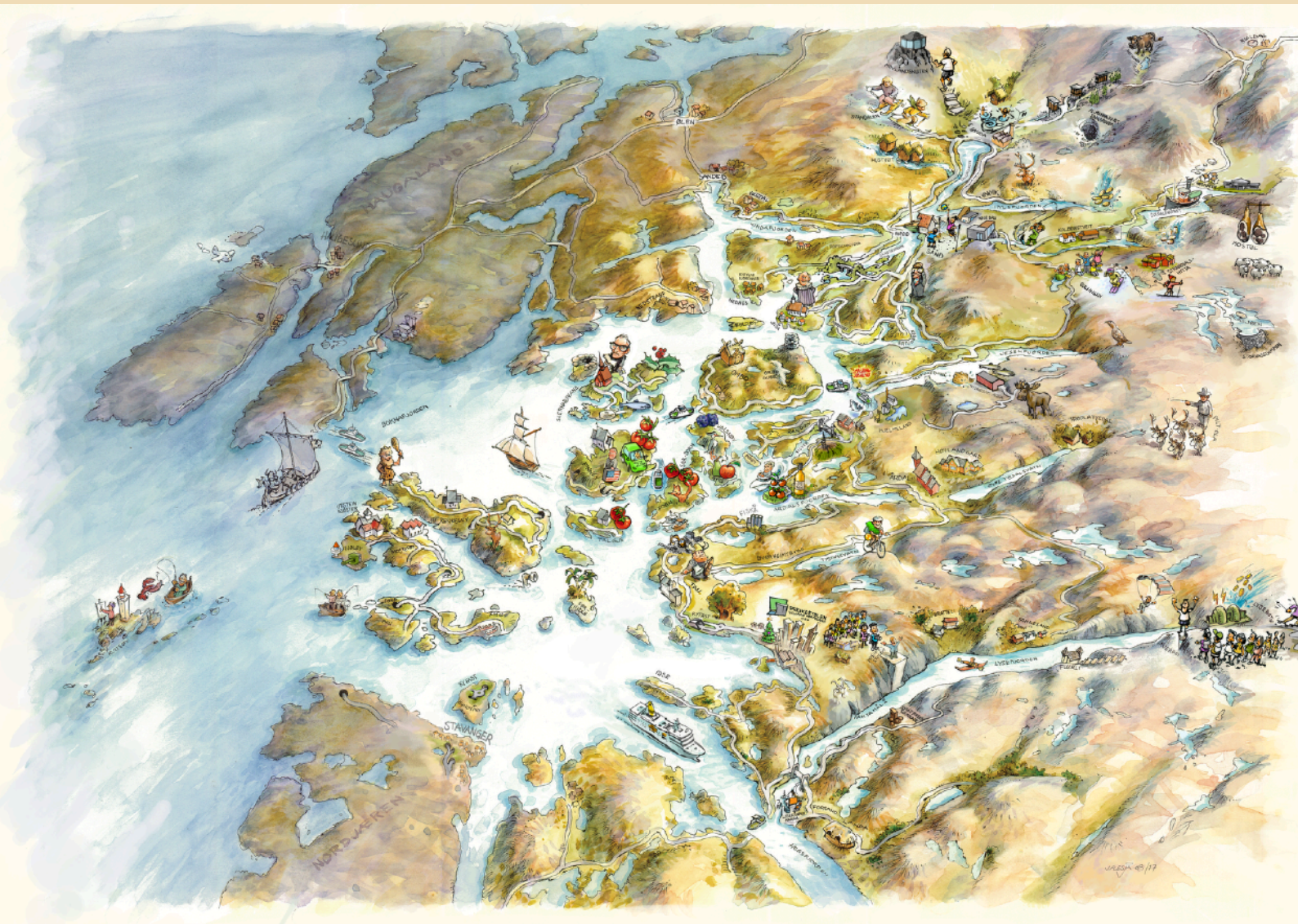

RYFYLKE

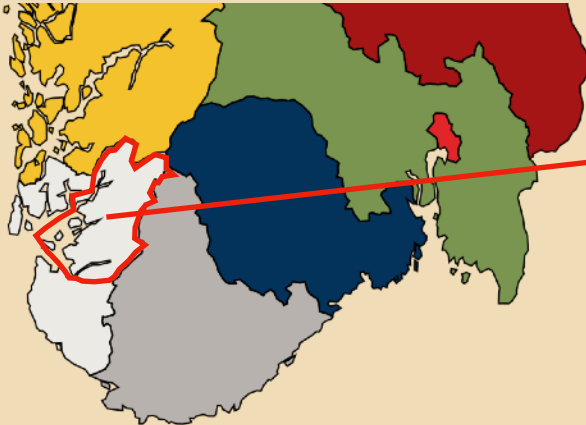

Ryfylke[®]

**Er du klar til å læra meir om Ryfylke?
Då vil me oppmoda deg til å setja deg
inn i dette spennande pensumet.**

Kos deg og bli litt klokare!

Kva er Ryfylke?

Ryfylke er nesten halve Rogaland i areal, men knappe 7 prosent av folketalet (33 958 per 01.10.2023).

Omgrepet Ryfylke har endra seg gjennom tidene. Faktisk er Ryfylke, eller Rygjafylke, forløparen til namnet Rogaland. Ja, på 1200-talet sa folk Rygjafylke om det som i dag er Rogaland. I dag er Rogaland fylke regionane Dalane, Jæren, Nord-Jæren, Haugalandet og Ryfylke. I mange hundre år har tilstøytande fjordar til Boknafjorden vore det såkalla Ryfylkebassenget.

Men, kor er Ryfylke? Og kva er Ryfylke? 1. januar 2020 blei fleire kommunegrensar i Ryfylke endra. Nå består Ryfylke av kommunane Sauda, Suldal, Hjelmeland og Strand, samt delar av Stavanger kommune (Ryfylkeøyane, tidlegare Rennesøy og Finnøy kommunar) og delar av Sandnes kommune (tidlegare Forsand kommune).

22. januar 2008 fekk Ryfylke eigen logo, eit fargerikt symbol med 192 prikkar. Kommunane Sauda, Suldal, Forsand, Strand, Hjelmeland og Finnøy kommune, og verksemder frå desse kommunane, danna den gong Ryfylkealliansen.

Ryfylkealliansen er ei foreining som gjennom langsiktig merkevarebygging skal fremja identitet, bulyst og verdiskaping i Ryfylke. Foreininga hadde 30 medlemmer i starten, og er om lag 175 medlemmer i dag. Det er kommunane, vidaregåande skular, små, mellomstore og store bedrifter, festivalar, organisasjonar mfl. som er med. Saman vil me løfta Ryfylke opp og fram, og skapa stoltheit om Ryfylke. Derfor har me også Ryfylkequiz kvart år. Oversikt over alle medlemmene finn du på dei siste sidene av pensumet. Det er ikkje meininga at du skal pugga alle medlemmene, men det kan vera greitt å vita litt om kva type verksemder og organisasjonar me har i Ryfylke.

På ryfylke.no kan du lesa meir om kva Ryfylke er, kor Ryfylke er, om Ryfylke og om Ryfylkealliansen. Følg også med på Ryfylkepuls. Då kan du følgja godt med på kva som skjer i Ryfylke. Følg gjerne med i nyheitene. Før skulefinalane er det pensumet som ligg til grunn for kva du må vita om Ryfylke. Dei som kjem til storfinalen i Strand kommune 22. mai, bør også følgja godt med på ryfylke.no og Ryfylkepuls.

Mot slutten av dette pensumet, finn du også det flotte kartet over Ryfylke, teikna av Jens Flesjø. Det er greitt å gjera seg kjent med det!

Sauda kommune

www.sauda.kommune.no

foto: eramet.no

Innbyggjartal: 4 547 per 01.10.2023

Kommunesenter: Sauda

Ordfører: Håvard Handeland (Arbeidarpartiet) - vald i 2023

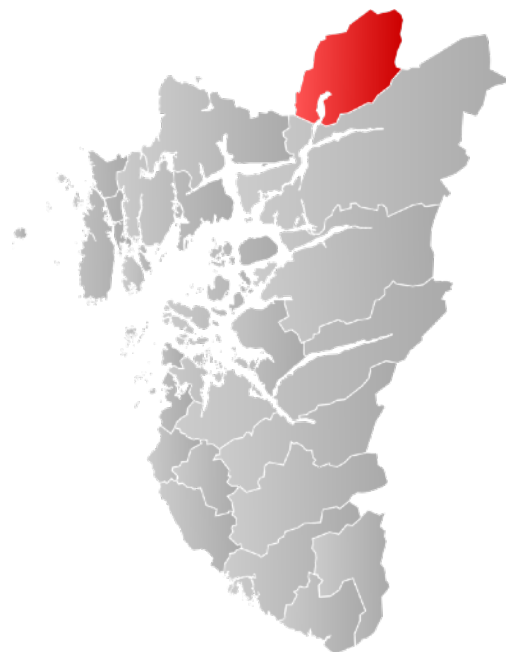
Varaordfører: Paul Løyning (Høgre)

Kommunevåpenet sitt symbol er *vasskraft og gnistar*. Tre vertikale sølvstrenger på blå bakgrunn fortel om fossefalla i Sauda, men også gnisten frå smelteomnar som produserer metall.

Geografi:

Sauda kommune grensar til Vestlandskommunane Etne i nordvest og Ullensvang i nord og aust. Dessutan ligg Suldal inn til Sauda i aust og sør. Sauda er den nordlegaste kommunen i Rogaland. Det høgaste punktet er Kyrkjenuuten med sine 1 602 moh. Sauda er den mest kompakte kommunen i Ryfylke. Ja, dei aller fleste bur i Sauda og Saudasjøen – innafor nokre få kilometers radius. Heilt nordaust i kommunen finn du den vesle bygda Hellandsbygd med 35 innbyggjarar. Herifrå kan du køyra vidare til Røldal i Ullensvang i sommarhalvåret. Med ujamne mellomrom blir Sauda isolert, når fylkesveg 520 blir stengt fordi vatnet frå Svandalsfossen gjer vegen uframkomeleg.

Totalt er Sauda 546,56 kvadratkilometer.

Kom deg til Sauda:

- Fylkesveg 520 snirklar seg vel to og ei halv mil på vestsida av Saudafjorden inn frå Ropeid i Suldal. Kjem du frå Haugalandet, tar du av på E134 og køyrer til Sandeid og Ropeid og vidare innover til Sauda. Også faste bussruter frå Haugesund/Ølen.
- Kjem du frå Nord-Jæren, kan du velja Ryfylketunnelen frå Stavanger til Strand. Følg vidare R13 via Hjelmeland, ein kort ferjetur til Nesvik, køyr gjennom Suldal og så kryssar du Sandsfjordbrua, mot Ropeid, og følgjer vegen vidare til Sauda.
- Hurtigbåten mellom Stavanger og Sauda går eit par gonger til dagen. Nokre av avgangane er kombinert med buss til/frå Hebnnes/Ropeid.
- Kjem du austfrå, kan du køyra over fjellet frå E134 i Røldal. Men, denne vegen er stengt om vinteren.
- Saudabuen drøymmer om tunnel til Etne. Planen er å byggja ein 11,8 kilometer lang tunnel frå Saudasjøen og til Frette i Etne. Då får saudabuen kort veg til E134, og kjem seg både raskare til Haugalandet og Austlandet. Tunnelen er ikkje høgt prioritert blant statlege styresmakter. Derfor er det framleis i det blå når og om tunnelen blir bygd.

Historisk sus:

- I 1915 starta bygginga av Smelteverket i Sauda, med produksjon frå 1923. Smelteverket ruvar på alle vis i Sauda.
- I Sauda har ein utnytta vasskrafta i 110 år. Fleire gamle kraftstasjonar er i dag freda, og er flotte å sjå til.
- Kulturhuset i Sauda er nytt i gammalt. I 1931 blei Folkets Hus bygd som arbeidarklassen sitt forsamlingslokale. I 2018 blei «nye» Folkets Hus opna, etter omfattande restaurering og nybygging. Nå er det to flotte salar, ungdomslokale, øving for kulturskule og kontor. Folkets Hus fekk i 2023 status som freda bygg av Riksantikvaren.
- I Sauda sentrum står ei flott trekyrkje frå 1866. I tillegg er kapellet i Saudasjøen frå 1973, i bruk. I Saudasjøen stod den første kyrkja i Sauda, men då må me fleire hundre år tilbake i tid. Midt i sentrum finn du bedehuset Betel, som feira 100 år i 2018.
- Bli med på guiding i gruvene i Allmannajuvet. 600 meter inn i fjellet. Her utvann ein sinkmalm på slutten av 1800-talet. Ein stilig turistattraksjon (sjå foto over).

Næringsliv:

- Kraft, straum og industri er stikkord for næringslivet i Sauda. Sauda var ei lita jordbruksbygd ved inngangen til 1900-talet, og blei totalt endra med kraftutbygginga. Folketalet tre- og firedobla seg dei neste 50 åra.
- I 1913 blei Saudefaldene etablert. Saudefaldene har sidan nytta vatnet i Saudafjella til kraftutbygging og straumproduksjon. Det er Statkraft som eig anlegga.
- Den store straumkunden er smelteverket i Sauda. Store skip kjem med manganmalm frå Gabon og Sør-Afrika. Malmen blandast med koks, og blir smelta om til såkalla ferrolegeringar. Det er eit produkt som gjer stål ekstra slitesterkt. Smelteverket har 300 båtanløp i året.
- Selskapet Hy2gen planlegg å byggja den største grønne ammoniakfabrikken i verda på Birkeland. Grøn ammoniakk er framtidens miljøvenlege drivstoff for store skip. Og kvifor ein slik fabrikk i Sauda? Jo tilgang til rein energi frå vasskraft og god hamn for eksport.
- Sauda satsar på reiseliv. Hotell, hytteutbygging, skisenter, utebasseng, turistanlegget i Allmannajuvet, industriarbeidar-museum, Folkets Hus og arrangementsturisme.

foto: Per Fjellheim

-Sauda Skisenter er eit populært skitrek, med 42 560 besøkjande i 2022/2023 sesongen. Nå er det store planar om utviding, ja med gondol og skylift til fjella ovanfor. Då skal det satsast på aktivitetsturisme heile året.

VISSTE DU AT?

- 26. juli 2019 blei det sett ny varmerecord i Rogaland. Då blei det målt 34,6 grader celcius i Sauda.

- Håvard Handeland er den yngste ordføraren i Norge nokon gong. Han var så vidt fylt 19 år då han blei vald hausten 2023. Håvard drøymer om å bli lege. Men, utdanninga er sett litt på vent, naturleg nok.

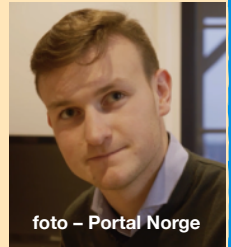

foto – Portal Norge

- Åbøbyen fylte 100 år i 2020. Me snakkar om ein eigen industriarbeidar-by frå smelteverket og opp mot Fløgstad skule. Dei amerikanske eigarane av fabrikkens bygde tomanns- og firemannsbustader for arbeidarane i snorrette gater. Medan arbeidarklassen budde nærast fabrikkens og den giftige røyken, budde funksjonærar og sjefane lenger oppe i byen i t.d. Kongsveien.

- Fylkesveg 520 innover Saudafjorden og inn til Sauda blir kalla Dollarvegen. I 1931 skulle ein byggja veg frå Sauda heilt ut til Ropeid. Men, dei offentlege midlane strekte ikkje til. For å fullføra vegen betalte dei *amerikanske* eigarane av smelteverket for siste delen. Dermed namnet Dollarvegen.

- Siste nytt frå Sauda? Då må du lesa lokalavisa *Ryfylke*. Avisen er den eldste i Ryfylke, og første utgåva var i juni 1926. Papirutgåva kjem ut kvar tysdag og fredag.

Barn og ungdom:

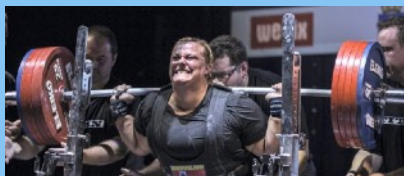
- Sauda Idrettslag (stifta i 1919) er det største laget i kommunen. Og her har dei unge eit breitt tilbod. Her kan ein trenast alt frå randonee til styrkeløft og fotball, og meir til. I fotball spelar laget heimekampane på Sauda stadion, i blå drakter og blå shortsar.
- Idrettslaget Ny Von i Saudasjøen har spesielt tilbod innan vinteridrettar.
- Utebassenget i Saudahallen er oppvarma året rundt, og er flittig i bruk.
- Musikk- og kulturskulen i Sauda er særst populær. Øvingslokala i Folkets Hus er kjærkomne.
- Barna i Sauda går på tre barneskular, før dei kjem saman på Sauda Ungdomsskule.
- Sauda vidaregåande skule har 12 utdanningstilbod, mellom anna den svært så populære ambulanseutdanning. Toppvolley Norge er ei avdeling under Sauda vgs, men den ligg på Sand i Suldal kommune. Dessutan er YSK i vinden. Det er eit fireårig løp innafør Yrkes- og Studiekompetanse, med både praksis og skule frå første året av. Sauda vgs har 471 elevar.

KAN SKRYTA AV:

foto: Saudaferie

Festivalar: Sauda er *ryfylkemeister* i festivalar og arrangement. Saudadagane i slutten av mai er det klart største arrangementet, med konsertar, sykkelritt, salsboder og eit yrande folkeliv i Sauda sentrum.

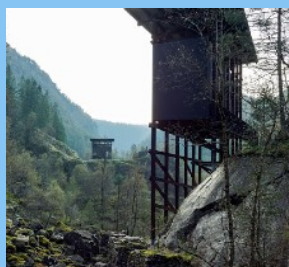
Hildeborg Juvet Hugdal: Styrkeløftar frå Sauda som har mange VM- og EM-medaljar. Ho sette ny verdsrekord i benkpress i 2023 med 235,5 kg. Ho er 40 år og framleis aktiv.

Arbeidarrørsla! «Alle» i Sauda fekk jobb på smelteverket. Kampen for arbeidarane sine rettar blei sterk. Og det var ofte krasj mellom leiing og gutta på golvet, ikkje minst på 60- og 70-talet. Det er meir harmonisk nå.

Bystatus: Jepp, tettstaden Sauda blei by i 1998.

Allmannajuvet! Eit heilt spesielt turistanlegg ved dei gamle sinkgruvane. Teikna av den verdskjente sveitsiske arkitekten Peter Zumthor.

Smelteverket heiter Eramet Norway Sauda, og har franske eigarar. Vel 220 menneske arbeider på fabrikkjen. Sjølv om det var tilsett heile 1345 menneske i 1960, er framleis smelteverket hjørnesteinsbedrifta i Sauda.

foto: Line Møller

Bjørn Eidsvåg! Ein av Norges mest kjente artistar gjennom fleire tiår. Kjent for songar som *Shalala* og *Eg e bare ein mann*. Kjem frå Sauda, men bur der ikkje nå.

foto: bt.no

Kjartan Fløgstad: Forfattar frå Sauda som har vunne mange gjeve prisar. Har skrivne mykje om arbeidarrørsla og livet i Sauda. Bur i Oslo, men er ofte på heimtraktene.

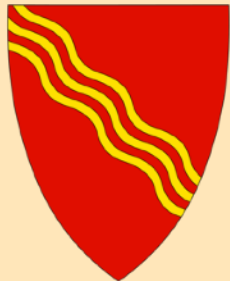

Sauda skisenter! Kanskje det beste skisenteret på Vestlandet? Ligg i Svandalen, der mange etter kvart har kjøpt seg hytte.

SULDAL KOMMUNE

www.suldal.kommune.no

foto: ryfylkefotografen

Innbyggjartal: 3 861 per 01.10.2023

Kommunesenter: Sand

Ordfører: Mads Drange (Arbeidarpartiet) - vald i 2023

Varaordfører: Torbjørn Indrebø (Kristeleg Folkeparti)

Kommunevåpenet er tre gullfarga bordar på raud bakgrunn. Dette symboliserer Suldalslågen, elva som renn frå Suldalosen til Sand. Vatnet kan også symbolisera vasskrafta.

Geografi:

Suldal er den største kommunen i heile Rogaland. Samla areal i Suldal er på heile 1737 km², noko som tilsvarar 18,5 % av heile Rogaland. I nord grensar kommunen til Etne, Sauda, Ullensvang og Vinje i Telemark. I aust til Bykle i Agder, i sør til Hjelmeland og Stavanger, i vest til Vindafjord og i nordvest til Tysvær. Heile Suldal er fastland, utanom den vesle øya Foldøy med eit par husstandar. Det høgaste punktet er Vassdalseggi som ruvar 1 658 meter over havet. Då er du nesten på Haukelifjell. Fjelltoppen er for øvrig det høgast punktet i heile Rogaland.

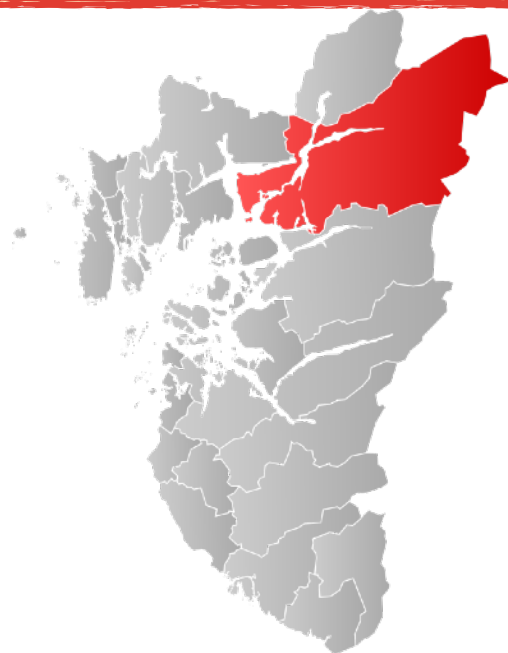
Blåsjø er Norges 13. største innsjø, og den er kunstig. Demd opp under den store kraftutbygginga på 70-og 80-talet.

Rassikring! Suldal er stort, og Suldal er høge fjell og rasfarleg vegar.

Riksveg 13 gjennom Suldal er det mest rasfarlege området i Rogaland. Noko er utbetra, men det er ein stadig kamp inn mot Stortinget for å få løyvd meir pengar til rassikring. Svære steinblokker dundrar ned i vegbanen kvart år. Etter å ha kjempa for rassikring i årevis, er det endeleg lys i tunnelen for suldølen. Arbeidet med utvida sikringsarbeid ved Lovraeidet-Rødsliane har pågått ei stund. I 2023 blei det vedtatt å byggja ein tre km lang tunnel gjennom området.

Kom deg til Suldal:

- I november 2015 blei Sandsfjordbrua opna. Den knyter Ropeidhalvøya i Suldal til resten av kommunen. Med brua blei ferjesambandet mellom Ropeid og Sand lagt ned. Med brua kan folk frå Haugalandet koma seg til heile Suldal utan å ta båt.
- Frå Nord-Jæren til Suldal er det blitt kortare veg. Ryfylketunnelen frå Stavanger har korta ned reisetida monaleg. Køyr riksveg 13, ta ei ferje frå Hjelmeland til Nesvik, køyr ei god mil og vips er du i Suldal.
- Du kan ta hurtigbåt frå Stavanger til Suldal. Kaiene på Jelsa, Sand og Ropeid har anløp fleire gonger til dagen. Marvik, Hebnes, Foldøy likeså. Bogsund, Foreneset og Vormestrand har stort sett anløp i helgane.
- Det er også mogleg å ta ferje frå Nedstrand i Tysvær til Hebnes, Foldøy og Jelsa.
- Frå nord kan du svinga av E134 i Røldal og ta Riksveg 13 sørover til Suldal.

Historisk sus:

- Suldalslågen har lokka mange laksefiskarar til Suldal. På slutten av 1800-talet kom rike lakselordar frå England for å slappa av med fiske. Dei bygde også lakseslott, som dei budde i. Elva bøyer seg elegant 22 kilometer frå Suldalsosen til Sandsfjorden.
- Sand har vore sentrum for bygging av seglskuter i tre på 1800-talet.
- Jelsa er den best bevarte strandstaden i Ryfylke. Her har det vore gjestgiveri og handel i over 300 år.
- Kyrkja på Jelsa er den eldste i Suldal kommune. Kyrkja var ferdig i 1647 og er rikt utsmykka.
- Sand Kyrkje og Suldal Kyrkje i Suldalsosen liknar mykje på kvarandre, og er bygde same året i 1852. Du finn også ei nesten like gammal kyrkje i Erfjord, samt kapell på Marvik og Nesflaten.
- I 1974 starta ei kraftutbygging, som skulle få store konsekvensar for suldalsamfunnet. Ulla Førre-utbygginga er ei av dei største i Norge nokon gong. Vatn gjennom tunnelar til kraftstasjonar, spektakulære demningar, vegutbygging og ikkje minst Norges største kraftmagasin Blåsjø. Utbygginga varte i vel 15 år, og det jobba over 1 500 personar med anlegget på det meste. Folketalet i Suldal auka også. Statkraft leverer straumen frå Suldal og Ryfylke.

Næringsliv:

- Suldal er kraft. Endelause kilometer med røyrleidningar, demningar og kraftleidningar. Vatn gjev energi og energi gjev pengar. Det har Suldal kommune fått gode av.
- Kvilldal Kraftverk er det største kraftverket i Norge, når det gjeld produksjon av straum. Ja, du finn ikkje maken i Nord-Europa.
- Blåsjø fører vatn til fleire kraftverk. Blåsjø ligg i Suldal, men også i Hjelmeland kommune og i Bykle kommune i Agder.
- Norsk Stein på Berakvam ved Jelsa er det største steinbrotet i Europa, og har 220 arbeidsplassar. Nesten all produksjon går til eksport. Knust stein brukast til asfalt og betong. Norsk Stein på Jelsa har over 800 båtanløp i året. Nå skal området utvidast til produksjon av fundament og samansetting av havvindturbinar. Gigantprosjektet blir kalla WindWorks Jelsa, og kan skapa minst 2 000 arbeidsplassar. Prosjektet er vedtatt, men framleis gjenstår mykje planarbeid. Ja, det er eit internasjonalt miljøprosjekt, men med inngrep i naturen lokalt.
- På Gullingen finn du både leirskule, skisenter, overnattingsplass og milevis med skiløyper. I tillegg er Gullingen eit stort hytteområde.
- Suldal er ein stor landbrukskommune, spesielt innafor mjølkeproduksjon og sauer.

Barn og ungdom:

- Suldal er kommunen i Ryfylke med flest skular. Det er grunnskular både i Erfjord, Jelsa, Marvik, Sand, Nesflaten og Vinjar i Suldalsosen. Vanvik hadde også skule inn til 2022. Men, elevane her går nå i Sauda på skule.

VISSTE DU AT?

-Suldal blir ofte trekt fram som ein av dei beste turistkommunane i Rogaland. Du finn hotell på Sand, Nesflaten og på Jelsa. I tillegg finn du mange andre trivelege overnattingsplassar i kommunen.

-Suldal er den største kraftkommunen i Norge. Kraftutbygginga på 70-talet gjorde at det blei bygd veg langs heile Suldalsvatnet. Før vegen kom, gjekk det ferje på Suldalsvatnet. Det er 17 tunnelar på vegen langs vatnet.

-Ein av dei mest besøkte festivalane i Ryfylke er faktisk ein marknadsgang. I oktober kvart år steller maskinforhandlaren Møgedal Mek. Verkstad til Møgedalsmarknaden. Då kjem det fort opp mot 4 000 menneske for å oppleve marknadsgang og festivalstemning inne på området.

-Gangbrua Høsebrua rett ovanfor Sandsfossen, blei i 2013 kåra til «bridge of the year» av det amerikanske reiselivsmagasinet Travel+Leisure.

-Suldalsposten er avisa suldølen les. Papirutgåva kjem ut kvar onsdag. Avisen blei første gong gjeven ut i 1976.

-Sparebanken Vest står sterkt i Suldal, og har kontor både her, i Sauda og Strand. Sparebanken Vest feira 200-års jubileum i fjor, og er blant hovudsponsorane til Ryfylkepulss.

foto: suldal-ii.no

- Alle ungdomane i Suldal går ungdomsskule på Sand skule. Fram til 2022 hadde Nesflaten eigen ungdomsskule. Men, nå går dei få ungdomane derfrå på Sand, sjølv om reisevegen er lang.
- På Sand er det vidaregåande opplæring, som ligg under Sauda vgs. Det gjeld toppvolleyutdanninga, samt delar av undervisninga i bygg- og anleggsteknikk.
- Skigruppa i Suldal IL har ofte skikarusell i lysløypa på Gullingen. Når du møter eit fotballag frå Suldal IL, spelar dei i gule drakter og svarte bukser. Heimekampane blir spelt på Prestavikjo stadion i Suldalsosen.
- Kunst, scene og musikk er stikkord for eit rikt kulturtilbod for barn og unge i Suldal. Og kulturhuset på Sand er ein kjær møteplass i så måte.
- Rundt omkring i dei ulike bygdene er det mange tilbod til barn, med alt frå 4H, Speidar og aktivitetar på bedehuset.

KAN SKRYTA AV:

Turisme! Turistar har strøymd til Suldal i tre ulike hundreår. Her har engelske lakselordar bygd flotte hytter og lakseslott, i høve laksefiske. Folk frå inn- og utland har opplevd fjord, hei, vatn, elv, fjell og dal, sommar som vinter.

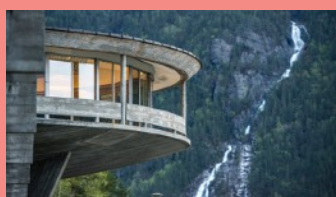
Ryfylkedagane. I år har Suldal sitt største arrangement 40 års jubileum! 7 - 9. juni blir det også i år stor stemning for store og små på Sand. Andre byggedagar i Suldal er Vanvikfestivalen og Halvøydagen.

Ryfylkemuseet har hovudsetet på Sand. Det regionale museet for heile Ryfylke, har fleire lokasjonar. Men, hovudkontoret, fleire utstillingar og det flotte Nesasjøhuset ligg på Sand, med jekta Brødrene af Sand liggjande inn til kaien. Test ut den nye museumsappen!

Kraft! Vatn som blir omgjort til straum har gjort Suldal til den rikaste kommunen i Ryfylke.

Arkitektur: Dra til Nesflaten, der ingen skulle tru at nokon ville byggja slikt. 60-og 70-talshus, hotell og kraftsentrar. Mildt sagt stilig.

Idyllen Jelsa. Strandstaden vest i Suldal har vunne kåringar både på TV2 og NRK om kor det er finast!

Suldal Bad på Sand opna i desember 2019. Symjebasseng, stupetårn, velværeavdeling, utebad og ein fantastisk fjordutsikt. Eit av dei mest populære badeanlegga i Rogaland.

Toppvolley Norge! Den einaste vidaregåande volleyball-linja i Norge. Anlegget på Sand har også eigen innandørs sandhall. Skuletilbodet ligg under Sauda vgs, og er meir populært enn nokon gong.

OL-gull til Suldal. Ja, me må kunna seia det! For under Tokyo-OL i 2021 vann sandvolleyballparet Anders Mol og Christian Sørum gull. Begge har vore elevar ved Toppvolley Norge, og har også blitt verdsmeistrar.

HJELMELAND KOMMUNE

www.hjelmeland.kommune.no

foto: Jon Ingemundsen

Innbyggjartal: 2 635 per 01.10.2023

Kommunesenter: Hjelmelandsvågen

Ordførar: Anita Husøy Riskedal (Senterpartiet) – gjekk frå varaordførar til ordførar hausten 2022 – attvald i 2023

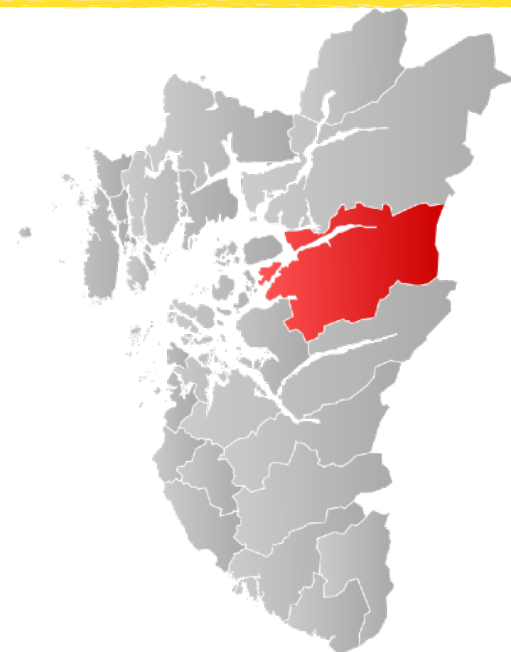
Varaordførar: Gaute Hauge (Arbeidarpartiet)

Kommunevåpenet er ein såkalla gull Andreaskross på raud bakgrunn, laga med trillingstrenger. Denne «X-en» blir brukt i kunst og dekorasjonar. Og for Hjelmeland sin del viser det flettverket i setet til ein jærstol. Hjelmeland er kjent for å laga jærstolar gjennom fleire generasjonar.

Geografi:

Hjelmeland er den nest største kommunen i Ryfylke og den nest største i Rogaland, med tanke på areal. 1 068 kvadratkilometer stor. Hjelmeland kommune grensar til Suldal i nord, mot Bykle i aust, i sør mot Sandnes og Strand, og mot Stavanger i vest. Det høgaste punktet er Stora Blåfjell (1 254 moh.)

Hjelmeland er den ryfylkekommunen som har mest blanding av øyar, hei, fjordar og fjell. Hjelmeland er heilt inn til Jøsenfjorden og Førre i aust og til øya Helgøy i vest. Randøy er den største øya i Hjelmeland kommune. Årdal, Fister og Hjelmeland er hovudgrendene. Namnet «Hjelmeland» kjem av det vesle fjellpartiet Hjelmen. Dette fjellet ligg tett på Hjelmelandsvågen, og ser ut som, ja nettopp, ein hjelm. Frå første januar 2020 blei Hjelmeland kommune mindre. For då gjekk Hjelmeland sin del av øya Ombo inn i Nye Stavanger kommune, saman med kommunane Finnøy og Rennesøy. 75 menneske skifta dermed kommune, og Hjelmeland fekk færre innbyggjarar. Før den tid hadde Hjelmeland ein tredel av Ombo, og Finnøy kommune to tredelar.

Kom deg til Hjelmeland:

- Hjelmeland er på ein måte midt i leia. På Hjelmeland går det ferje til Nesvik fleire gonger i timen. Enten kjem du Riksveg 13 frå nord og til Nesvik. Elles så kjem du sørfrå til Hjelmeland.
- Alt er blitt kortare med Ryfylketunnelen som opna 30. desember 2019. Svtunnelen på riksveg 13, ved Tysdalsvatnet, har også korta ned reisetida. Du kan køyra til Hjelmeland, eller ta buss frå Stavanger og Strand.
- Ferja mellom Nesvik og Hjelmeland går inn til 13 gonger i døgnet innom Skipavik på Ombo. Her kan du køyra over Ombo og ta ferje vidare til øyane i tidlegare Finnøy kommune.
- Det går hurtigbåtar mellom fleire stader i Hjelmeland og til Finnøy. Her korresponderer dei med båtar både til Stavanger og nordover i Ryfylke.
- I 1976 blei Randøy bru opna av Kong Olav, og randøybuen blei landfaste. I 2022 opna den nyaste brua i Ryfylke. Då blei den vesle fruktøya Helgøy landfaste inn til Mosnes. 44 innbyggjarar jublar over fastlandssamband.

Historisk sus:

- Det første bedehuset i Norge blei bygd i 1840 ved sida av kyrkja i Hjelmelandsvågen. Det vil seia; dei frå Strand vil protestera. Strandbuen meiner det første bedehuset blei bygd tre år tidlegare rett ovanfor Tau. Uansett fór heile bedehuset i Hjelmeland på sjøen i 1940. Då var det ein stor flaum som drog med seg både bedehus, bustadhus og halve kyrkjegarden ut i fjorden.
- Bygda Årdal har to kyrkjer. Den eldste er frå 1620, og er eit populært turistmål. Den «nye» kyrkja blei vigsla i 1919.
- Du finn elles kyrkjer på Fister og på Hjelmeland, begge er bygde midt på 1800-talet.
- Den store kraftutbygginga Ulla-Førre på 70- og 80-talet påverka så visst også Hjelmeland. Kommunen blei ein kraftkommune, i vesentleg nasjonal storleik.
- Spinneriet i Hjelmelandsvågen er eit gammal industribygg frå 1873, som nå blir brukt til museums- og kulturformål. Bygget ligg tett ved Hjelmelandsånå, og var eit ullspinneri der mange kvinner hadde sin arbeidsplass.
- Jærstolen. Me kjem ikkje utanom. Denne flettekunsten på stolar har liksom vore Hjelmeland si greie, med fleire jærstolfabrikkar. Men at Jæren skulle vera i Ryfylke? Forstå det den som kan.

Næringsliv:

- Fisk har alltid vore noko folk frå Hjelmeland har halde på med. Først med store fiskebåtar ute til sjøs. Så kom oppdrettet! Mowi sitt lakseslakteri på Hundsnes er det største i sitt slag i Rogaland, og Hjelmeland er ein av dei største oppdrettskommunane på Vestlandet.
- I Tytlandsvik finn du eit av dei største landbaserte oppdrettsanlegga i Norge. Her sym postsmolt rundt. Postsmolt er «ungdomsfisken», og er neste steg før fisken skal ut i anlegg i sjøen. Med å ha fisk på land først, reduserer ein tida laksen er i sjøen, og dermed også mindre sjanse for lakselus. Det skal også byggjast liknande anlegg i Årdal.
- Norges beste røykelaks kjem frå Hjelmeland. King Mikal Salmon/ Mikals Laks, har vunne mengder av prisar for beste sjømat i Norge. Familiebedrift som har drive i 25 år.
- Sterling White Halibut driv oppdrett av kveite i Kjeurda i Jøsenfjorden. «A special fish for special occasions» er slagordet. Stjernekokkar frå heile verda elsker å jobba med denne fisken.
- Landbruk: Hjelmeland har alltid vore ein viktig landbrukskommune og er ein av dei fremste i Rogaland. Sau, storfe, gris og litt fjørfe.
- Hjelmeland er blitt den viktigaste fruktkommunen i Rogaland. Stor satsing på eple, plommer og bær. Produsentane har også eit eige fruktpakkeri i Årdal, der fruktbonder frå både Hjelmeland og andre delar av Ryfylke sender frukta si. Dessutan aukar produksjonen stort av både eplemost og sider i Hjelmeland.
- Norstone har sanduttak i Årdal, ettersom store delar av denne flatbygda har store sandressursar. Sand og stein frå Årdal går til betong innanriks og utanriks.
- Hjelmeland Sparebank er den einaste lokalbanken i Ryfylke, og har hovudkontor på Hjelmeland. Banken heitte først Hjelmelands Kommunebank og starta heilt tilbake i 1907.

VISSTE DU AT?

- I 2021 fekk ferjesambandet mellom Nesvik, Hjelmeland og Ombo nye ferjer. «Nesvik» går på elektrisk straum, og i 2023 starta «Hydra» å gå på endå meir miljøvenleg drivstoff, nemleg hydrogen. Dette er den første i sitt slag i verda.

- I Hjelmeland kommune kostar det ikkje å ha barn i barnehagen. Frå hausten 2022 har nemleg barnehageplass vore gratis i kommunen.

- To av dei mest populære turmåla i Hjelmeland heiter Trodla Tysdal og Skomakarnibbå. Berre namna bør lokka deg til å oppsøkja attraksjonane.

- Laurdag 18. juni 2022 var det stor fest i Hjelmeland, då Helgøybrua på 290 meter skulle opnast. Tett på 1 500 menneske samla seg for å feira opninga av brua over Helgøysundet.

Barn og ungdom:

- Idretten i kommunen er nå samla inn under Hjelmeland IL. Ski, løp og fotball er dei største greinene. Nytt klubbhus og ny kunstgrasbane er på plass, og fotballaga spelar i kvite skjorter og svarte bukser.
- Dei som går på kulturskulen kan gå både i Årdal, på Fister og på Hjelmeland. Desse tre plassane har også grunnskule, medan det er felles ungdomsskule på Hjelmeland.
- Hjelmeland har ei eiga ungdomsteatergruppe, som set opp førestillingar med jamne mellomrom.
- Når ungdomar frå Hjelmeland skal på vidaregåande skule, pendlar dei fleste til Tau og Strand vgs.

KAN SKRYTA AV:

Årdalselva. Ei av dei beste lakse-elvane i Rogaland. Fisket opnar 20. mai kvart år.

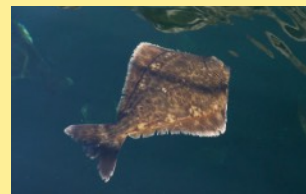
foto: Elin Engelsvoll

Frukt! Ryfylke, og spesielt Hjelmeland, er ein stor fruktprodusent. Eige fruktpakkeri i Årdal.

foto: jbl.no

Verdas største jærstol er raud, og den finn du utanfor kommunehuset i Hjelmelandsvågen.

Kveita frå Jøsenfjorden er nesten meir kjent i utlandet enn i Norge, og er høgt verdsett av kokkar over heile verda.

Jon Arne Helgøy! Den mest morosame skyssbåtføraren i heile landet. Han har vunne både reiselivspris for Rogaland, Hjelmelandsprisen og Ryfylke sin eigen Pilt-Ola pris.

Ryfest. I årevis var namnet Norsk Frukt- og laksefest. I 2021 heitte denne mat- og opplevingsfestivalen for første gong Ryfest. Set av første helga i september.

Laks! Ryfisk er det største lakselakteriet i Rogaland, og ligg på Hundsnes i Hjelmeland. MOWI slaktar oppdrettslaks frå Ryfylke og sender 16 trailerar med fisk kvar dag.

Eventyrskogen i Årdal er blitt ein stor turistattraksjon. Eldfinn Austigard har skore ut eventyrfigurar i tre og sett dei inn i ein magisk skog på oppsida av sandbygda Årdal.

Eplemost og sider. Dan Olav Sæbø er ein av mange fruktdyrkarar i Hjelmeland. Både han og nabo Bodil Kvame har vunne verdsmeistertitlar i sider. Siderproduksjon er verkeleg populært i fruktkommunen.

Magnhild Meltveit Kleppa! Ein av dei mest markante norske politikarane dei siste 30 åra. Stortingspolitikar, statsråd i fleire regjeringar og til sist fylkesmann. Nå pensjonist.

STRAND KOMMUNE

www.strand.kommune.no

Innbyggjartal: 13 622 per 01.10.2023

Kommunesenter: Jørpeland

Ordførar: Irene Heng Lauvsnes (Høgre) - vald i 2015, attvald i 2019 og i 2023.

Varaordførar: Bjørg Tryland (Kristeleg Folkeparti)

Kommunevåpenet syner tre vasshjul på sølv bakgrunn. Det passar godt med vasskraft, mølleverksemd og industri, både knytt til stadene Jørpeland, Tau og Fiskå.

Geografi:

Strand kommune grensar til lands til Hjelmeland i nordaust og til Sandnes i sør, og til vanns til Stavanger i vest. Det høgaste punktet er Heiahornet på 774 moh. I ryfylkemålestokk er Strand liten i areal, men klart størst i folketal. Tettstadene Tau og Jørpeland står for det aller meste av folketalet. På Jørpeland bur det over 7 500 menneske. Fiskå, Bjørheimsbygd, Heia, Solbakk og Idse er dei mest kjente bygdene utanom. Strand ligg nær Stavanger og fekk i 2019 undersjøisk tunnel til Hundvåg i Stavanger. Alle i Strand bur på fastlandet, bortsett frå nokre få som bur på småøyane Heng og Sør-Hidle.

Innbyggjarane på nordsida av Lysefjorden i gamle Forsand kommune blei ein del av Strand kommune frå 01.01.2020. Dermed fekk Strand 168 fleire menneske, og bikka 13 000 innbyggjar. I same renna blei også Preikestolen overført til Strand kommune. Strand kommune er 262 kvadratkilometer stor.

Kom deg til Strand:

- 30. desember 2019 blei Ryfylketunnelen opna. Verdast lengste undersjøiske tunnel er 14,4 km og strekkjer seg frå Solbakk i Strand til Hundvåg i Stavanger. Ferja mellom Tau og Stavanger, samt hurtigbåten mellom Jørpeland og Stavanger, blei då lagt ned.
- I over eit år var det gratis å køyra gjennom tunnelen. I 2021, då det blei bomavgift, var målet at 4 800 personbilar skulle køyra gjennom Ryfylketunnelen per døgn. Snittet har passert 5 500. Men, fleire og fleire passerande er el-bilar, og desse har betalt halv pris. Då er det kome mindre inntekter til bomselskapet enn budsjettert. Derfor er nå bomprisane justerte, til store protestar. Frå februar 2024 får el-bilar 30% rabatt i staden for 50%, mens taksten for fossile køyretøy går noko ned. Takstane frå februar 2024 blir då; 110,32 kr for el-bilar, 157,60 kr for fossilbilar og 580 kr for tunge køyretøy, gitt autopassavtale.
- Det går ofte buss mellom Stavanger og Strand.
- Du kan framleis ta hurtigbåt mellom Stavanger og Tau, og vidare til øyane i Ryfylke.
- Frå nord kjem du køyrande riksveg 13 frå Hjelmeland.
- Du kan også ta ferje mellom Lauvvik i Sandnes og Oanes i Strand (som låg i Forsand før).

Historisk sus:

- Strand kan skilta med eit område med 2 500 år gamle helleristningar. Feltet ligg ved sjøkanten, ikkje langt frå der Ryfylketunnelen kjem opp på Solbakk.

-Jørpeland fekk ei oppblomstring for vel 100 år sidan. I 1913 blei det etablert eit stålverk, og Jørpeland blei ein industristad på linje med Sauda.

-Krafta frå elvene har vore vesentleg i Strand. Jørpelandssåna produserte kraft til Stålverket. På Tau og Fiskå har det vore 150-års tradisjon med mølleverksemd.

- Hola Eigå. Eller den hole eika. Midt mellom Tau og Jørpeland bøyer ei staseleg eik seg over Riksveg 13. På folkemunne er dette skiljet mellom nord og sør i Strand. Og ja, det har historisk sett vore mange stridigheiter mellom dei som har budd på kvar si side av treet.
- Det første bedehuset i Norge blei bygd rett på sida av kyrkja på Strand i 1837. Då er me like ved Tau. Men, dei frå Hjelmeland meiner *dei* har det eldste bedehuset. Begge bedehusa er i dag vekke.
- Strand kyrkje i utkanten på Tau er den eldste kyrkja i Strand, og er frå 1874. Men, hausten 2021 fekk Tau ny kyrkje, midt i sentrum. Jørpeland har ei kyrkje frå 1969.

Næringsliv:

- Stålverket på Jørpeland har produsert stål sidan 1913. På slutten av 1970-talet jobba det 1200 personar på verket. Sidan den gong har verket hatt tre konkursar, skifte av eigarar og ny produksjon. Nå er det beskjeden produksjon i delar av verket, og det er store planar for datasenter på stålverkstomta.
- Det har vore mølle- og kvernhusdrift på Tau sidan 1855. Tau Mølle produserer mellom anna Puffa Ris og Puffa Havre i eit monumentalt bygg ved kaien på Tau. Men, det er berre ein liten del av produksjonen. Det store nå er produksjon av erteprotein til fiske- og dyrefôr, og nå: Mat til vegetarindustrien..
- Fiskå Mølle er ein vesentleg kraftfôrprodusent. På Fiskå har det vore produksjon sidan slutten av 1800-talet.
- Nordmarka industriområde nord for Tau er det største i sitt slag i Ryfylke. Her er stor og mindre industri samla, med alt frå steinbrot til hightech-teknologi. Systemhuset for elektronikk, Westcontrol, er i særstilling, og i stadig vekst. Nærare 300 tilsette lagar alt frå el-billadarar til avanserte data-kort.
- Ryfylke Trelast er det største byggjefirmaet i Ryfylke, med base på Alsvik i Strand. Verksemda har mellom anna stått for bygginga av nye, store byggjefelt på Tau og Jørpeland.
- I Bjørheimsbygd finn du Glasskjellaren, som produserer glaskunst.
- Avanti Ryfylke er ei unik bedrift på Jørpeland, som er ei såkalla tilrettelagt verksemd. Avanti har alt frå vaskeri til sal av trevarer og montering.

VISSTE DU AT?

- Comrod på Tau er ei leiande verksemd i verdsmålestokk, når det gjeld kommunikasjonsutstyr til forsvarsindustrien.

-Flor og Fjære ligg på Sør-Hidle i Strand kommune. Sør-Hidle har ein fauna som ingen andre, og når du kjem til Flor og Fjære får du oppleva blomar og vokster, som du aldri trudde fanst i Norge.

-Ryfastløpet blei arrangert 5. oktober 2019. Den einaste og djupaste undersjøiske halvmaratonen i verda. Frå Stavanger, via Hundvågtunnelen og så Ryfylketunnelen – 21 km langt og 292 meter under havet og til Solbakk. Det var påmeldt 7500 løparar. MIL og Staal arrangerte eit av Norges største idrettsarrangement det året.

- Strandbuen er lokalavisa for Strand. Ja, ikkje berre for Strand, men Hjelmeland og Forsand med. Avisa kjem ut kvar onsdag og fredag i papirformat, og er inne i sin 61. årgang.

-Strand er den største juletrekommunen i Rogaland. Fleire bønder har kasta seg inn i juletreproduksjonen. Og Ryfylke er regionen med flest juletre i heile Norge.

-Mølleparken på Tau er eit av dei mest idylliske turområda i Strand. Her er ein eigen villa, som tidlegare direktørar ved Tau Mølle disponerte. Flotte plenar og ei fin turløype rundt Krossvatnet, i tillegg til leikeområde for barn.

Barn og ungdom:

- Staal Jørpeland IL og Midtbygdens IL (MIL) på Tau er dei to største idrettslaga i Ryfylke. Det er alltid høg temperatur når dei svarte og grønne stripene frå Jørpeland møter dei kvite og grønne stripene frå Tau til fotballkamp. Men, det er likevel meir fredfullt nå enn før.
- Speidar, trial, skating, teater og musikk er populære fritidsaktivitetar i Strand, i tillegg til idrett av alle slag.
- Strand er den einaste kommunen i Ryfylke med friskular, der du finn både KF Skolen og Tryggheim Strand.
- Strand vidaregåande skule ligg på Tau, og har åtte utdanningsprogram. Her har dei den mest moderne vidaregåande havbruksutdanninga i Norge. Skulen har 650 elevar, og skal byggja ut for å kunna husa 800.

KAN SKRYTA AV:

Preikestolen! I 2023 sette ein besøksrekord med 386 934 personar som gjekk til Preikestolen. Preikestolen ligg nå i Strand kommune, men var fram til 31.12.19 i Forsand kommune.

foto: Kristofer Ryde

Juletrebyen Jørpeland! Saman med juletreprodusentane i området skapar Juletrebyen Jørpeland aktivitetar, merksemd og identitet for ein gamal norsk tradisjon: juletree! Kvart år før jul blir heile byen pynta med juletre.

Knutepunktet Tau! Ved det høgreiste møllebygget har folk reist med ferje mellom Stavanger og Ryfylke i nesten 60 år. Nå er ferjesambandet lagt ned. Men, Tau blomstrar som aldri før. Og i 2021 blei den nyaste kyrkja i Ryfylke innvia, midt i sentrum på Tau.

foto: stavangerinmyheart.blogg.no

Jørpelandsholmen! I 2017 blei Staalverksbrua, ei gangbru som går frå Jørpeland til Jørpelandsholmen, opna. Holmen er nå blitt det mest populære turområdet i Strand. Det er på grensa til trongt der!

foto: solspeilet.com

Ny og gammel kunst: I Kuvika på Solbakk finn du eit par tusen år gamle helleristingar frå bronsealderen. Heile 40 figurar er å sjå på svaberget i vika. Drar du til Jørpeland kan du skua Solspeilet. Denne åtte meter høge pyramiden i rustfritt stål er reist på Klungholmen, like ved Jørpelandsholmen, av kunstnar Stian Heimlund Skjæveland.

Jørpeland er by. Jo visst fekk Jørpeland bystatus 1. april 1998. Det var ingen aprilspøk.

Strandadagane i juni er den største festivalen i Ryfylke, med 10-12 000 besøkjande. Jørpeland er plassen, og det er fest tre dagar til ende.

foto: Geir Olsen

Gunn Rita Dahle Flesjå! Olympisk meister og verdsmeister i terrengsykling, frå Bjørheimsbygd som nå bur i Sandnes.

FORSAND

i Sandnes kommune

www.sandnes.kommune.no

Innbyggjarar: 989 per 01.01.2023. Det utgjer 1,16 prosent av innbyggjarane i heile Sandnes kommune, som har vel 83 500 innbyggjarar.

Kommunedelsenter: Forsand

Ordførar: Kenny Rettore (Høgre) - vald 2023

Varaordførar: Kristoffer Birkedal (Framstegspartiet)

Kommunevåpen: Ein sandnesgauk i sølv på grøn bakgrunn. Sandnesgauken er ein leirgauk, som blei laga grunna tegl- og keramikkindustrien i byen. Forsand sitt kommunevåpen fram til 01.01.2020 var ei hegre.

Geografi:

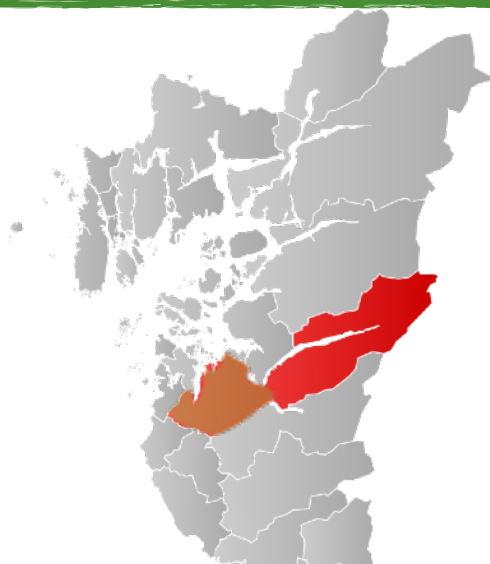
Forsand i Sandnes kommune grensar til Hjelmeland og Strand i nord, i sør mot Gjesdal, og i aust mot Bykle og Sirdal i Agder. Det høgaste punktet i Sandnes kommune er Lysekammen på 1 304 moh, som ligg nordaust for Lysebotn. Altså i gamle Forsand kommune.

Kommunediskusjon

Frå 01.01.2020 slo dåverande Forsand kommune seg saman med Sandnes kommune. Regjeringa bestemte også at Forsand nordvest for Lysefjorden skulle bli ein del av Strand kommune. Dermed gjekk 168 forsandbuar frå den såkalla Kolabygda over til Strand kommune. Strand fekk også Preikestolen. Ferjeleiet på Oanes i gamle Forsand, ligg dermed i Strand kommune. Det same gjeld Lysefjordsenteret, som tar imot tusenvis av turistar kvart normalår. Sjølv om størstedelen av Forsand blei ein del av Sandnes i 2020 har diskusjonane om kommunegrenser halde fram. I Februar 2022 føreslo Statsforvaltaren i Rogaland at heile gamle Forsand burde innlemmast i Strand kommune. I ei folkehøyring i januar 2022 sa også 54 % av dei frå Forsand at dei heller vil høyra til Strand. 44 % vil vera i Sandnes. Likevel har fleirtalet på Stortinget bestemt at kommunegrensa ikkje blir endra tilbake. Det er ikkje utenkjeleg at saka dukkar opp igjen inn mot Stortingsvalet neste år.

Kom deg til Forsand:

- Køyr Riksveg 13 og Ryfylketunnelen frå Stavanger. Ta til høgre på Solbakk og følg fylkesveg 523 forbi Jørpeland. Sving over den spektakulære Lysefjordbrua og du er på Forsand!
- Du kan koma over frå Sirdal og Suleskaret og ned i Lysebotn. Skal du vidare må du ta båt.
- Det går rutebåt til bygdene i Lysefjorden måndag til fredag, i tillegg til søndag. Det går også turistferje kvar dag på Lysefjorden om sommaren.
- Ferje mellom Oanes og Lauvvik? Vel, det har vore eit stort spørjeteikn. Knutepunktet mellom gamle Forsand og Sandnes var fram til nyttår 2019-2020 drive av offentlege midlar. Etter at Ryfylketunnelen opna, blei ferja driven privat, utan offentlege subsidier. Men, etter kvart slutta ferja å gå, og det var ikkje ferjedrift på eit halvt år. 25.mai 2023 blei den nye Høgsfjordferja MF «Svelviksund» møtt med flagg og jubel, då Høgsfjordsambandet igjen opna.

Det som er raudt er Forsanddelen av Sandnes kommune. Det som er brunt, er resten av Sandnes.

Historisk sus:

- Vil du tilbake til bronse- og jernalder, er Landa Park på Forsand rette staden å reisa. I følgje Arkeologisk museum i Stavanger er det her på Forsand og Fossanmoen det er funne flest spor etter eldgamle hus.
- Forsand har vore ein kraftkommune, og Sandnes er nå ein kraftkommune. Lysebotn og Flørli er dei to sentrale plassane historisk sett. Flørli Kraftstasjon på sørsida av Lysefjorden blei bygd i 1917, i hovudsak for å produsera straum for innbyggjarar i Stavanger. Flørli var eit eige samfunn med skule, butikk og postkontor.
- Forsand kyrkje er frå 1854. Før den tid måtte folket i Forsand kryssa Høgsfjorden å dra til Høle for kyrkjelege handlingar. I Lysebotn finn du Lyse Kapell frå 1961.
- Ole Olsen Sangesand frå Lysefjorden var kjendis då han levde (1779-1858). Han var handelsmann, kyrkjeieigar, eventyrar og kremmar. Ole, eller Pilt-Ola som han blei kalla, ville skapa ein betre kvardag for folk flest. Han satsa, med ulikt hell. Pilt-Ola gjekk mellom anna til Finnmark og tok med seg tamrein tilbake til Setesdal-Ryfylke. Historia seier også at han ville gå til Amerika. Ole gjekk gjennom heile Russland og kom til Beringstredet. Der snudde han, for han kom seg jo ikkje til Amerika. Turen tok over sju år.

Næringsliv:

- Forsand er tufta på sandindustri. Det er store verdiar som kvart år blir tatt ut frå ulike sandtak. Forsand Sandkompani har tatt ut sand frå Fossanmoen sidan 1964.
- Norsk Spennbetong er ei stor entreprenørverksemd, som produserer og monterer betongelement til alle typar bygg og vegprosjekt. Verksemda har nå 90 tilsette, og har store oppdrag i heile Norge.
- Forsand er kraft. Det har vore produsert kraft frå vatna i fjella rundt Lysefjorden i over 100 år. Energiselskapet Lyse har nyleg bygd heilt ny og moderne kraftstasjon i Lysebotn.
- Landbruket står sterkt i Forsand. Du finn mykje storfe, sauer og ikkje minst høner her sør i Ryfylke.
- Ved Lysefjorden Marina er det både utleiehytter, gjestehamn og Jokerbutikk. Og møter du på eigar Rune Stangeland får du både eit smil og høve til å kjøpa syrekaker i butikken.
- Lysefjorden er den desidert største turistmagneten i Rogaland. På eit normalår er vel 700 000 menneske på land og sjø i fjordområdet.
- Hessel Harker er opphavleg frå Nederland. Han har funne levebrødet sitt i kraftbygda Flørli, ja den med dei 4444 trappetrinna. Overnattingsplass i både hus og telt, i tillegg til restaurant i den gamle kraftstasjonen. Flørli er blitt ein svært populær stad.
- Forsand lengst sør i Ryfylke, ligg altså i Sandnes kommune. Sandnes kommune har vore offensive i si satsing inn mot ein ny kommune, spesielt innan reiselivet.

VISSTE DU AT?

-Pilt-Ola har fått ein eigen pris kalla opp etter seg. Kvar haust deler Ryfylkealliansen ut Pilt-Ola-prisen til ein ryfylking som har våga, satsa og sett Ryfylke på kartet. Vinnarane så langt er skyssbåteigar Jon Arne Helgøy (2017), Bjørn Moe ved Mo Laksegard (2018), tidlegare statsråd Magnhild Meltveit Kleppa (2019), tomatgartnar Jan Terje Vignes (2020), drivar av Ryfylke bakeri & konditori Gunvor Fiskå (2021), dugnadsgeneralen ved Hovlandsnuten opp Per Inge Fjellheim (2022) og rektor Strand vgs. Erik Danielsen, (2023).

-Tunnel til Gjesdal?
Forsandbuen har i mange år kjempa for å få byggja tunnel frå Espedal sør for Forsand til Frafjord i Gjesdal. Då vil ein korta reisevegen både sørover og austover i landet. Men, ting tar tid. Det er lite politisk fart i arbeidet, og ingen veit heilt når og om arbeidet kan starta.

-Lysefjordbrua som ligg ved innløpet til Lysefjorden knytter Forsand saman med Strand kommune. Brua er frå 1997 og har eit spenn på 640 meter.

-Nå er kommunevåpenet til forsandbuen Sandnes sin gauk. Slik såg kommunevåpenet til Forsand ut før – ei hegre.

-Gå! Ja, områda rundt Lysefjorden og i heiane, er svært populære turområde. Ikkje rart det er aktivt turlag på Forsand.

Barn og ungdom:

Forsand IL driv i hovudsak med handball og fotball. Forsand speler i blå drakter og blå shortsar. Kulturhuset, idrettshall, kunstgrasbane og skule ligg vegg i vegg på Fossandmoen. Her er det stor kulturell aktivitet, med alt frå musikk- og kulturskule til eit flott symjebasseng. Naboane i Strand har også vore misunnelege på dei frå Forsand, som har slikt flott basseng. Det er ikkje få strandbuar som har tatt turen over Lysefjordbrua for å bada.

KAN SKRYTA AV:

Fornminne! Knappt nokon kommune i Rogaland kan skilta til så mange funn frå eldgamle dagar, som Forsand. På og ved Fossanmoen, ved fortidslandsbyen Landa, er det grove opp mange kulturskattar fleire tusen år tilbake, frå bronse- og jernalder.

foto: Roger Moen

Verdas største hammar står utstilt utanfor lokala til Forsand Byggservice. Nesten 9 meter lang og 4,7 meter høg, og skore ut av trekunstnar Oliver Vogt.

foto: Fredrik Refvem / Stavanger Aftenblad

Lysefjorden! Er det ein flottare fjord i Norge? Den majestetiske Lysefjordbrua inviterer deg inn til ei 4,2 mil lang fjordoppleving. Her stupar fjella ned i den djupe fjorden, der Kjeragplataet er mektigast. På båtdekkka høyrer du skrytet på mange ulike tungemål.

foto: FasterSkier.com

Lysebotn Opp! Rulleskiløpet som går opp dei 27 hårnålssvingane frå Lysebotn. Blir arrangert på seinsommaren som ein del av Blinkfestivalen i Sandnes. Ein av dei mest populære tv-sendingane til NRK om sommaren.

Reiseliv: Ingen andre deler av Ryfylke har så mange reiselivsaktørar som Forsand, ut frå innbyggjartalet. Langs heile Lysefjorden finn du små og store overnattingsplassar, matservering og aktivitetstilbydarar.

Solstova er eit populær sanserom på aldersheimen Forsandheimen. Med ein fantastisk utsikt ut over Lysefjorden og Høgsfjorden kan bebuarane kosa seg med sandstrand, palmesus og varme. For her kan du ved eit enkelt tastetrykk ta turen til både Miami Beach og Mauritius.

RYFYLKEØYANE

i Stavanger kommune

www.stavanger.kommune.no

foto: Jon Ingemundsen

Innbyggjarar: 8 304 per 01.01.2023, der Finnøy kommunedel har 3 333 innbyggjarar, medan det bur 4 971 i øyane i Rennesøy. Totalt har Ryfylkeøyane under 6 % av Stavanger kommune sine vel 148 000 innbyggjarar. Men, over 70% av geografien i storkommunen er øyriket.

Kommunedelsenter: Judaberg på Finnøy og Vikevåg på Rennesøy

Ordførar: Sissel Knutsen Hegdal (Høgre) – vald 2023

Varaordførar: Henrik Halleland (Kristeleg Folkeparti)

Kommunevåpen: Ein avkvista vinranke med blad i gull på blå bakgrunn. Motivet er frå eit bysegl frå 1500-talet.

Geografi:

Ryfylkeøyane i Stavanger kommune grensar til Randaberg i sør, Kvitsøy i vest, Hjelmeland og Strand i aust og Suldal, Vindafjord, Tysvær og Bokn i nord.

Ryfylkeøyane består av 24 øyar som det bur folk på. 16 av desse låg i Finnøy kommune, åtte i Rennesøy kommune.

Frå 1. januar 2020 blei tidlegare Finnøy kommune og Rennesøy kommune ein del av Stavanger kommune. Heile øya Ombo, som tidlegare var delt mellom Finnøy og Hjelmeland, blei med på flyttelasset.

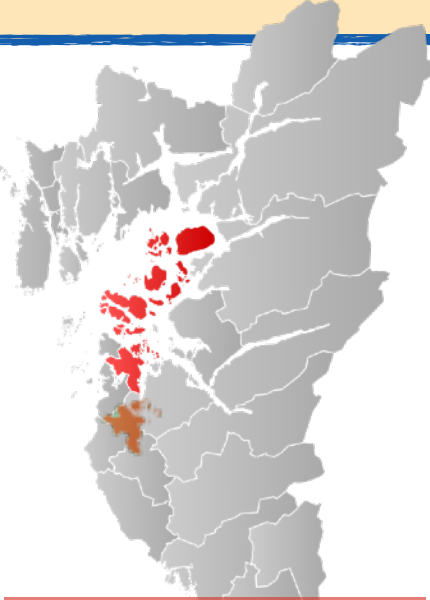
I 1992 stod Rennfastsambandet klar. To undersjøiske tunnelar og to nye bruar knytte sju av øyane i tidlegare Rennesøy kommune i hop, og saman med Randaberg på fastlandet. Byfjordtunnelen er nesten 6 km og 223 muh. på det djupaste, medan Mastrafjordtunnelen mellom Mosterøy og Rennesøy er 4,4 km og 133 muh.

Finnøy og Talgje, i tidlegare Finnøy kommune, blei landfaste då Finnøytunnelen opna i 2009. Finnøytunnelen er 5 785 meter lang mellom Hanasand og Ladstein, mens armen til Talgje er 1 467 meter lang. Tunnelen når 200 meter under havet.

Det høgaste punktet i Stavanger kommune er Bandåsen på Ombo, med sine 513 moh. Til samanlikning er det ved Ullandhaugtårnet på toppen av Ullandhaug 139 moh, men der har du god utsikt til Ryfylke!

Kom deg til Ryfylkeøyane:

- Frå Nord-Rogaland kan du køyra E39 og ta ferja frå Arsvågen til Mortavika på Rennesøy. Frå sør kjem du frå Stavanger, via Randaberg og til øyane i Rennesøy.
- På Rennesøy er det ei avkøyring til fylkesveg 519. Følg denne vegen til Hanasand og ned i Finnøytunnelen. Då kjem du opp på Talgje eller Finnøy. På Finnøy kan du ta bilferje vidare til dei andre øyane i tidlegare Finnøy kommune. Du kan også koma til desse øyane via ferje frå Hjelmeland.
- Det går hurtigbåt mellom øyane i Finnøy, og du kan koma frå nord, aust og sør.
- Du kan også ta Ryfylkeferja mellom Jelsa og Nedstrand i nord og Heng i Strand i sør. Dette er i hovudsak ei ferje som går innom småøyar og mindre plassar i Ryfylke.

Det som er raudt er ryfylkeøyane i Stavanger kommune. Det som er brunt, er resten av Stavanger.

Historisk sus:

- Øyane kan skilta med fleire gamle steinkyrkjer frå 1100-talet. Sørbø kyrkje på Rennesøy, Hesby kyrkje på Finnøy og Talgje kyrkje er blant dei eldste kyrkjene i landet. Kyrkjene har fleire likskapstrekk med Domkyrkja i Stavanger, med tanke på byggjestil. I tillegg har ein klosterkyrkja på Utstein frå om lag 1260.
- Utstein var først kongsgard, heilt tilbake til 800-talet. For då Harald Hårfagre hadde samla Norge til eit rike i ca 872 e.kr måtte han kvila. Då bygda han kongsgarden på Utstein.
- Ogmund Finnsson budde på Hesby. Han var den mektigaste mannen i Norge og styrte landet som drottsete i to periodar på 1300-talet. På naboøya Talgje var garden Gard ved kyrkja, hovudsete for baronar og mektige menn og kvinner.
- Heilt nord finn du Sjernarøyane. På Kyrkjøy (natuleg nok) står ei vakker trekyrkje frå midt på 1600-talet.
- Det er mange bedehus på øyane i tidlegare Finnøy og Rennesøy kommunar. Bethel bedehus på Finnøy er frå 1878, og er det eldste bedehuset i Ryfylke som framleis står og er i bruk.
- Det første tomatveksthuset på øyane blei bygd på Flesjø på Finnøy i 1928. Sidan då har tomatproduksjon blitt ein av dei viktigaste næringane på øyane.
- På Åmøy finn du staden i Rogaland med flest helleristingar. Nesten 1 000 ulike figurar, som er både 2- og 3 000 år gamle.
- Spor etter andre verdskrigen: Tyskarane etablerte forsvarsverk på øyane, for å ha kontroll over innseglinga til Stavanger. På Fjøløy, ikkje langt frå Utstein kloster, er det eit fantastisk turområde, der du går mellom bunkersar og kanonstillingar. På Søre Vignes på Finnøy finn du også eit anlegg, som er ope for publikum. Her kan du også oppleva eit vandreteater, på bestilling.

Næringsliv:

- Då tomateventyret starta på Finnøy i 1928, var det første drivhuset 48 m2 stort. I dag er Lauvsnes Gartneri på Finnøy, Skavland gartneri på Talgje og Hanasand gartneri på Rennesøy dei store gigantdrivhusa. Storleiken er frå 25 000 m2 til 30 000 m2.
- Stavanger er den største havbrukskommunen i Rogaland. Grunnen er alle oppdrettsanlegga som ligg i kommunedelane Finnøy og Rennesøy.
- På Helgøy i Sjernarøyane finn du Grieg Seafood sitt store lakseslakteri.
- Ryfylkeøyane har mange sauer. «Klosterlam» er blitt ein spesialitet, og har utspring i garden som er knytt til Utstein Kloster.

VISSTE DU AT?

-Tidlegare Finnøy og Rennesøy kommunar sine kommunevåpen såg slik ut. Finnøy sitt (øvst) var våpenskjoldet til Ogmund Finnsson, og Rennesøy hadde abbed-stavane til abbed Arne frå Utstein kloster som symbol. Dei to levde begge på 1300-talet.

-Innkrevjinga av bompengar til Rennfast blei avslutta i 2006. Men bomstasjonen på Sokn står der endå. Den er freda av Riksantikvaren. 1. juli 2021 blei det også gratis å køyra gjennom Finnøytunnelen, etter eit overraskande vedtak i Stortinget. Mange forventa at ein skulle betala fram til minst 2024.

-Galtamannen! Den aller første vestlending. Dei eldste spora etter menneske langs norskekysten er funne på Galta, sør for Mortavika ferjekai på Rennesøy. Over 10 000 år tilbake i tid!

-Ryfylke styrer Stavanger. Ja, for varaordfører i Stavanger, Henrik Halleland, er frå Finnøy!

-Har du møtt Ombogubben? Når du køyrer frå ferjekaien på Eidssund og til Skipavik på Ombo, møter du eit litt spesielt fjell. Fjellformasjonen blir kalla Ombogubben, eller Adam om du vil. Og fjellet ser ut som ein mann med skikkeleg stor nase.

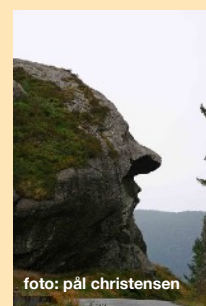

foto: pål christensen

-Smått er godt. Det er ei øy i gamle Rennesøy, som ikkje er landfast. Det er den vesle øya Brimse, med knapt 10 innbyggjarar. Ein av dei som bur der heiter Frode Ljosdal. Han produserer grønsaker, blomar og blad, som han leverer til restaurantar i både Rogaland og Danmark. På småøyane Byre, Bokn og Måløy i Finnøy er det 23 fastbuande. Og så er det 160 hytter der.

-Øyposten er lokalavisa frå Finnøy, ei avis som fylte 50 år i 2020. Nå har Øyposten utvida området sitt og er lokalavisa for Ryfylkeøyane i Stavanger. Bygdebladet, med kontor på Randaberg, skriv også om saker frå øyane i Rennesøy.

- På Østhusvik på Rennesøy finn du eit stort fellespakkeri for tomatar.
- Øysamfunnet Sjernarøyane har åtte øyar, seks bruer og to butikkar – på 335 innbyggjarar.
- Reiarlaget Rødne har hovudbase på Kyrkjøy i Sjernarøyane. Selskapet har om lag 130 tilsette. Selskapet driv med rutebåtar, chartertrafikk og ambulansebåt.
- Rennesøy har stor satsing på overnatting og matservering. Både Utstein Kloster hotell, Fjordbris hotell og Sjøberg Ferie har god plass og mange senger.

Barn og ungdom:

Barn og unge boltrar seg både i idrettshallar og fotballbanar på Mosterøy og Rennesøy, samt kulturhuset Meieriet i Vikevåg.

Finnøy Fleirbrukshall er den kulturelle og sportslege storstova på Finnøy, med alt frå barneidrett til «Open Hall».

Mastra IL er ei samanslutning av fleire tidlegare idrettslag. Klubben er den største frivillige organisasjonen i tidlegare Rennesøy kommune, og satsar spesielt på handball, fotball og turn.

Mastra spelar i raud skjorte og svart shorts.

Rennesøy Fotballklubb er ein relativt ny klubb, og det tredje største idrettslaget i Ryfylkeøyane.

Finnøy Idrettslag er den største frivillige organisasjonen i tidlegare Finnøy kommune. I fotball spelar laget heimekampane på Leikvoll stadion, i røde drakter og svarte shortsar. Finnøy IL har også ei stor turngruppe, og har starta opp att med friidrett. Klubben fekk nytt, flott klubbhus i 2020.

Speidar, 4H og kulturskule er blant dei mange andre aktivitetane på øyane.

KAN SKRYTA AV:

foto: Halvard Bøe

Tomatfestivalen er den store årlege folkefesten på Finnøy og blir arrangert i august kvart år. Vesentlege bygdedagar er også Sjernarøydagane i juli, Rennesøydagen i slutten av august og Talgjedagen anna kvart år i november.

Sauer og høner. Finnøy og Rennesøy har alltid vore store landbrukskommunar. Då dei to kommunane slo seg saman med Stavanger i 2020, blei bykommunen ein stor landbrukskommune og størst i landet på sauer og ein av dei største på fjørfe.

foto: Rolf Kristiansen

Ambulanserbåten Rygermedic er som eit lim i Ryfylke. Båten har basen sin på Judaberg på Finnøy. Rygermedic var flunkande ny i 2021, og erstatta Rygerdoktor. Rygermedic har også brannkanon på dekk, og kan vera med i sløkkearbeid ved brannar.

Båtliv. Om sommaren myldrar det av fritidsbåtar i øyriket Ryfylke. Gjestehamnene på Halsnøy og Helgøysund er kåra til å vera blant dei beste gjestehamnene i Norge.

Isbjørnen Finn! Ein 10 600 år gamal isbjørn som blei funnen i ein kjellar på Judaberg, Finnøy. Han er no på Arkeologisk Museum i Stavanger.

Utstein kloster: Norges eldste bevarte middelalderkloster ligg på Klosterøy. Klosteret blei bygd rundt år 1260, og tilhørde augustinarordenen.

Tomatar! Ryfylkeøyane produserer langt over halvdel av alle tomatane i Norge. Me snakkar om vel 8 000 tonn.

Smågodt på slutten ...

Noko anna som kan vera greitt å vita om Ryfylke:

Utvandring

Den 4. juli i 1825 drog skuta Restauration frå Stavanger med 52 menneske om bord. Mange var frå Ryfylke, i det som skulle bli den aller første amerikabåten. Det var ein suldøl, som budde på Finnøy, som betalte det meste av det båten kosta. Restauration kom fram til New York 9. oktober 1825. Alle passasjerane overlevde turen, ja det blei til og med fødd ei jente om bord. Ingen av dei 53 reiste heim igjen. Ryfylke Trebåtbyggjeri på Finnøy bygde ei ny utgåve av Restauration, sjøsett i 2010. Båten har i dag base ved Utstein Kloster Hotell på Mosterøy.

Innvandring og folketal

For første gong på 2000-talet opplevde alle kommunar og kommunedelar i Ryfylke vekst i folketalet i 2022. Hovudårsaka er busetting av flyktningar frå Ukraina. Dette er i tråd med trendane ein ser elles i landet. Men, Ryfylke har opplevd stor arbeidsinnvandring i over 40 år. Det er spesielt arbeidsinnvandrarar frå aust-europeiske land, som har fått jobb i landbruket, byggfag, industri og reiseliv. I 2023 har det også vore vekst. Strand har den klart største veksten.

foto: Hallgeir Vågenes, VG

Folk og arbeid

Strand er altså den desidert mest folkerike kommunen i Ryfylke med sine vel 13 600 innbyggjarar. Strand og Rennesøy er også dei områda der flest arbeidstakarar pendlar ut frå heimlassen. 60 prosent av dei sysselsette i øyane i Rennesøy pendlar for å koma seg på jobb. Dei fleste til Stavanger.

Kraftige Ryfylke

Som du forstår er det mykje vatn og mykje kraft i Ryfylke. Faktisk utgjer kraftproduksjonen i Ryfylke vel 12 prosent av samla vasskraftproduksjon i Norge. Det er store planar for korleis vasskrafta kan nyttast ytterlegare i høve grøn industri og høgteknologi.

Ut på tur

Ryfylke er eit eldorado for den som vil på tur. Stavanger Turistforening har eit stort løypenett, med 44 hytter i Ryfylkeheiane. I tillegg er det mange eldsjeler i ulike turlag, som gjer ein formidabel innsats for at du skal få ei herleg turoppleving i fjell, hei og ved sjøen.

Hytteparadis

Det er mange som reiser på hytta si i Ryfylke. Suldal kommune åleine har 2 000 hytter. I Strand, Sauda og Hjelmeland finn du mellom 1 100 og 1 400 i kvar kommune. Øyane i Finnøy har 1 000 hytter. Og det er alltid nye prosjekt på gang.

Smak av Ryfylke

Lokale råvarer og produkt frå Ryfylke er av høg kvalitet. Det er mykje å boltra seg i og nyta frå både fjell, fjord og jord. Spiskammeret Ryfylke viser igjen. Produsentar frå Ryfylke går ofte til topps i ulike nasjonale kåringar. Dessutan finn du dyktige kokkar rundt om i Ryfylke, som til dømes Ryfylkekokken Frode Selvaag på Finnøy, Terje Bjørndal på Kulp i Suldal og Sebastian Schläwicke ved Smaken av Ryfylke i Hjelmeland

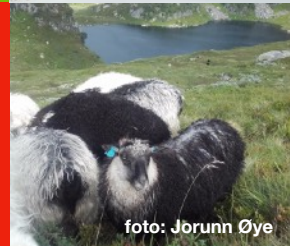

foto: Jorunn Øye

Klar for quiz?

I den store finalen på Strand kommune 22.mai, ventar flotte premiar frå Hjelmeland Sparebank:

**Hjelmeland
Sparebank**

Stolt medspelar av Ryfylkequizen

Vinnarlaget får 7500 kr til klassekassen.

Laget som kjem på 2. plass får 3000 kr til klassekassen.
Laget som endar på 3. plass får 1500 kr til klassekassen.

Medlemer Ryfylkealliansen

Aktieselskapet Saudefaldene Sauda @saudefaldene	Aktiv Eiendomsmegling, Ryfylke Strand @aktivryfylke	Agera Eiendom AS Strand ageraeiendom.no	Andelslaget MS Jøsenfjord Hjelmeland josenfjord.no
Apal Sideri Hjelmeland @apalsideri	ASAP PERSONAL AS Strand asap-personal.no	Avanti Ryfylke Strand avanti-ryfylke.no	Axelar Sandnes blinkfestivalen.no
Bjerga Turistgartneri Finnøy bjergagart@online.no	Boreal Transport Sør Strand @boreal	Bris Reklame Sauda @brisreklame	Byggmester/Takstingeniør Handeland AS Sauda takstmann-handeland.no
Comfort Gruppen SA Sauda comfortgruppen.no	Comrod Strand @ComrodCommunication	EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS avdeling Ryfylke eiendomsmegler1.no	Eirik Moe AS Suldal eirikmoe.no
Eldhuset på NordaHidle Finnøy nordahidle.no	Energihotellet AS Suldal energihotellet.no	ERA Konserter & Underholdning AS Jørpeland @ERAKonserter&Underholdning	F & R Treningssenter AS Sauda @FriskRaskTreningssenter
Fabel Media Sandnes fabel.com	Fairtrade Sauda Sauda @FairtradeSauda	Farmeren Strand @preikestolenhonning	Fatland Ølen Vindafjord fatland.no
Fiolen Familiepark Finnøy @fiolenfamiliepark	Fiskå Mølle Strand @fiska.no	Fjellam frå Ryfylke SA Ryfylke fjellam.no	Flørli 4444 AS Sandnes @florli4444
Folkeheisen Sauda AS Sauda @folkeheisensauda	Forsand Sandkompani AS Forsand sandkompaniet.no	Frisk.guide.as Forsand @frisk.guide	Fuglestein Fruktgard Jelsa @fuglesteinfruktgard
Gard Gartneri Finnøy @gardgartneri	Gardsbutikken på Nærland Finnøy @gardsbutikkenN	Glasskjellaren Strand @Glasskjellaren	Grønvik Gard Hjelmeland @gronvikgard
Halvard Bøe Finnøy halvardboe.net	Handeland Gard Sauda ivarjohanneshandeland@gmail.com	Hebnes Vingard Suldal midtsommar.no	Helgøy Skyssebåt Hjelmeland @helgoyskysssbat
Helgøybakkane Fruktgard Hjelmeland @Epleriet	Helgøyfrukt Hjelmeland @helgøyfrukt	Hjelmeland Bondelag Hjelmeland @hjelmelandbondelag	Hjelmeland kommune Hjelmeland @hjelmelandkommune

Hjelmeland Kunstlag <i>Hjelmeland</i> @hjelmelandkunstlag	Hjelmeland Sparebank <i>Hjelmeland</i> @HjelmelandSparebank	Horvath Pianoservice <i>Hjelmeland</i> @HorvathPianoservice	Husstølen <i>Hjelmeland</i> @Husstølen
Håkon Eide <i>Finnøy</i> haakoeid@online.no	Ingeborg Handverk SA <i>Sauda</i> @Ingeborghandverk	Jelsa Hotell AS <i>Suldal</i> @Jelsahotell	Joker Erfjord <i>Erfjord</i> @jokererfjord
Joker Lysefjorden, Lysefjorden Marina <i>Forsand</i> @lysefjordenmarina	Kleppa Gard & Glamping <i>Hjelmeland</i> kleppagardogglamping.no	KLINIKK+ <i>Jørpeland</i> @klinikkplus	Klostergarden <i>Mosterøy</i> klostergarden.no
Kløver Hotel <i>Sauda</i> @kloverhotel	Kulp AS <i>Suldal</i> @Kulpcatering	L/L Ryfylke <i>Sauda</i> @LL.Ryfylke	Laget for Hovlandsnutens utvikling (LFHU) <i>Sauda</i> pifjellheim@gmail.com
Landa Park AS <i>Forsand</i> landapark.no	Lauvsnes Gartneri AS <i>Finnøy</i> lgartneri.no	Liland Bryggerihotell <i>Strand</i> lilandhotell.no	Lysefjorden Utvikling AS <i>Forsand</i> lysefjorden365.com/no/
Lysefjordsenteret <i>Forsand</i> lysefjordsenteret.no	Maskinentreprenørens forbund avd Sør Rogaland <i>Stavanger</i> mef.no	Matgleder i Ryfylke DA <i>Finnøy</i> @matglederiryfylke	Megabite <i>Stavanger</i> megabite.no
Midtbygdens Idrettslag <i>Strand</i> @midtbygdensIL	Mikals Juletre <i>Fister</i> @mikalsjuletre	Mikals Laks <i>Hjelmeland</i> kingmikal.no	Mo Laksegard AS <i>Suldal</i> molaks.no
Motbakkeløpet Hovlandsnuten Opp <i>Sauda</i> @hovlandsnutenopp	MOWI <i>Hjelmeland</i> mowi.com/no	Myhre Jultregard <i>Hebnes</i> @myhre.jultregard	Møbelringen Jørpeland <i>Strand</i> @MobelringenJorpeland
Møgedal Mek. Verkstad AS <i>Suldal</i> mogedal.no	Mølleparkens venner <i>Strand</i> @mølleparkensvenner	Negative <i>Strand</i> @StudioNegative	Nina Østebø ENK <i>Suldal</i> ninaostebo.no
Norconsult Ryfylke <i>Suldal</i> norconsult.no	Norgeshus KV Bygg Suldal <i>Suldal</i> @KVbyggSuldal	Norkledning <i>Sauda</i> @NorKledning	Norsk Juletreservice AS <i>Fister</i> juletre.net
Norsk Spennbetong <i>Forsand</i> spennbetong.no	Norsk Stein <i>Jelsa</i> norsk-stein.no	Olav Reistad jr. <i>Finnøy</i> 92 08 60 77	OmCider <i>Hjelmeland</i> @OmCiderAS
Omega Design <i>Suldal</i> omega365design.no	Partner Regnskap as <i>Strand</i> partnerregnskap.no	Portal Norge <i>Sauda</i> portalnorge.no	Radio Innante Revy <i>Stavanger</i> @HanInnante

Reisemål Ryfylke AS Hjelmeland fjordnorway.com/no/destinasjoner/ryfylke	Ryfest Hjelmeland ryfest.no	Ryfylke bakeri & konditori as Strand @ryfylkebakeriogkonditori	Ryfylke Fjordhotel Suldal ryfylkebasecamp.no
Ryfylke Friluftsråd Stavanger ryfri.no	Ryfylke Gardsysteri Hjelmeland ryfylkegardsysteri.no	Ryfylke Glød Hjelmeland hagalid.net	Ryfylke IKS Hjelmeland ryfylkeiks.no
Ryfylke Kunstlag ryfylke @ryfylkekunstlag	Ryfylke Landbrukstenester Finnøy @Landbrukstjenesterryfylke	Ryfylke Livsgnist AS Finnøy @ryfylkelivsgnist	Ryfylke Mat AS Sauda @ryfylkemat
Ryfylke Planter Finnøy @ryfylkeplanter	Ryfylke trebåtbyggjeri Finnøy ryfylketrebaat.no	Ryfylke Trelast AS Strand @ryftre	Ryfylkebyen Jørpeland Strand @ryfylkebyen
Ryfylkefrukt Hjelmeland @RyfylkefruktSA	Ryfylkekokken AS Finnøy @ryfylkekokken	Ryfylkemuseet Suldal ryfylkemuseet.no	RYGR Økonomi Strand tf-regnskap.no
Ryklame Rennesøy ryklame.no	Rytopp Suldal rytopp.no	Rødne Finnøy rodne.no	Sandanger Maskin Fogn osandan@online.no
Sandnes kommune Sandnes sandnes.kommune.no	Sauda Ferie og Fritid Sauda @saudaferie	Sauda Fjord Camping AS Sauda saudafjordcamping.no	Sauda Klubb AS Sauda saudaklubb.no
Sauda kommune Sauda sauda.kommune.no	Sauda Skisenter Sauda saudaskisenter.no	Sauda vgs Sauda sauda.vgs.no	Sauda Vekst Sauda sauda-vekst.no
SG Safety Strand sgsafety.no	Sjøberg Ferie Rennesøy sjobergferie.no	Skrivehuset Finnøy skrivehuset.no	Smaken av Ryfylke Hjelmeland @Smakenavryfylke
Sparebank 1 SR Bank Strand sparebank1.no	Sparebanken Vest spv.no	Staal Jørpeland IL Strand ny.staal-il.no	Stangeland Maskin Ryfylke Stavanger tmaskin.no
Statkraft Energi AS - Region Vest Sauda statkraft.no	Stavanger kommune Stavanger stavanger.kommune.no	Stavanger Turistforening Strand @STF1887	Sterling White Halibut Hjelmeland sterlingwhitehalibut.com
Stiftelsen Otto-huset Finnøy @ottohuset	Stiftelsen Preikestolen Strand preikestolen365.com	Strand Forskaling AS Strand strandforskaling.no	Strand Gard Strand @strandgard

Strand kommune Strand strand.kommune.no	Strand vgs Strand strand.vgs.no	Suldal Hotell Suldal suldalhotell.no	Suldal kommune Suldal suldal.kommune.no
Suldal Næringsforening Suldal @suldalneringsforening	Suldal Vekst Suldal @SuldalVekst	Suldalsbussen Haugesund/Suldal @suldalsbussen	Suldalsposten Suldal @suldalsposten
Sølvsmeden på Finnøy Finnøy @solvsmedenpafoynoy	Tango Hår og Terapi Hjelmeland @tangoharogterapi	Tau Mølle AS Strand @taumolle	Tau Næringspark AS Strand taunaeringspark.no
TEAL Finnøy teal.no	ToBaCon AS Strand tore@tobacon.no	Tolli AS Finnøy @Tolli.Frestad.AS	ToMarit Finnøy marit.vignes@gmail.com
Tomatfestivalen Finnøy @tomatfestivalen	Treverket Mat & Skafferi as (avd. Rosehagen) Strand @villarosehagen	Træ Gården Suldal @traegaarden	Tveit Regnskap og Rådgivning Sauda/Tysvær tveit.no
Tytlandsvik Aqua Hjelmeland tytlandsvikaqua.no	Tønnevik AS Hjelmeland lysaasen.no	Underbakke AS Suldal underbakke.as	Urteloftet Suldal @urteloftet
Utsyn Misjonssenter Finnøy @UtsynMisjonssenter	Vekst Data Finnøy vekstdata.no	Vignes grav å spreng Finnøy @vignesgravaaspreng	Vikane Hyttetun AS Suldal vikane.no
Westcontrol AS Tau westcontrol.no	Ytre Eiane Gard Hjelmeland ytre-eiane.business.site	Østhus Media Finnøy hosthus@gmail.com	Øyposten AS Finnøy @oyposten
Åtgaum Formidling AS Sauda fjordnorway.com	12iØkonomi Finnøy 12iokonomi.no		